

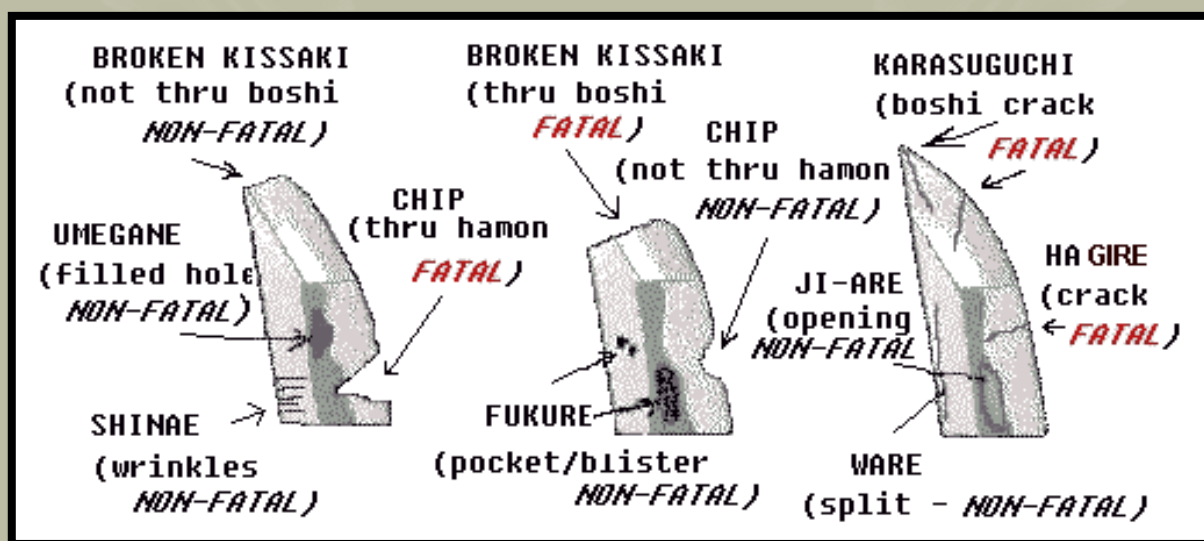
A japán kardok gyártási hibái

(kizu)

Számos különféle hiba (kizu) fordulhat elő a japán kardpengéken, amelyek csökkentik a penge művészi szépségét, funkcionalitását és értékét — egyes esetekben akár teljesen értéktelenné is tehetik azt. A nem végzetes hibákat egy tapasztalt csiszoló gyakran kijavíthatja, míg a végzetes hibák korrigálhatatlanok, s az ilyen pengéket rendszerint használhatatlannak minősítik, így értékük csekély vagy egyenesen elhanyagolható.

Fontos azonban megjegyezni, hogy bizonyos esetekben még a végzetes hibák is elfogadhatók lehetnek – például, ha a penge rendkívül régi (például a korai *Kamakura*-korszakból származik), vagy ha egy neves kardkovács munkájáról van szó. Egy tapasztalt gyűjtőnek vagy a *nihontō* (japán kard) tanulmányozójának magának kell eldöntenie, hogy mi az, ami elfogadható a saját gyűjteményében.

Noha egy súlyosan sérült penge piaci értéke alacsony lehet, tanulmányi szempontból mégis értékes darabként szolgálhat – segíthet az adott kardkovács, illetve iskolájának jellegzetességeinek jobb megértésében és összehasonlításában.

Példák kizura:

Törött kissaki – Ez a hiba végzetesnek minősül, ha a *kissaki* (a penge csúcsi része) úgy tört le, hogy a sérülés áttérjed a *boshi*-n, vagyis az edzett csúcsterületen túlra. Amennyiben azonban a törés nem haladja meg a *boshi* határát, egy tapasztalt polírozó képes lehet a *kissaki* újraformálására, ezáltal részben helyreállítva a penge esztétikai és funkcionális értékét.

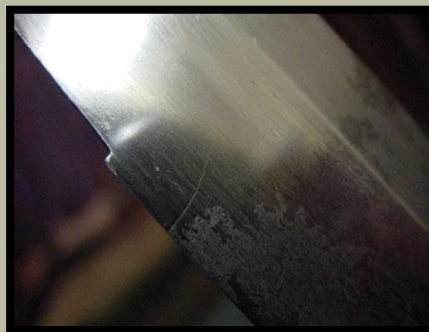
Csorba – A *ha* (a penge éle) vagy a *kissaki* (a penge hegye) sérülése nem feltétlenül minősül végzetes hibának; ez attól függ, hogy a sérülés kiterjed-e a *hamon*-ra (edzett élvonal) vagy a *boshi*-ra (a csúcs hőkezelt része). Ha azonban a repedés túlnyúlik a *hamon* határán, a hiba már végzetesnek tekinthető, és a penge helyreállítása lehetetlenné válik.

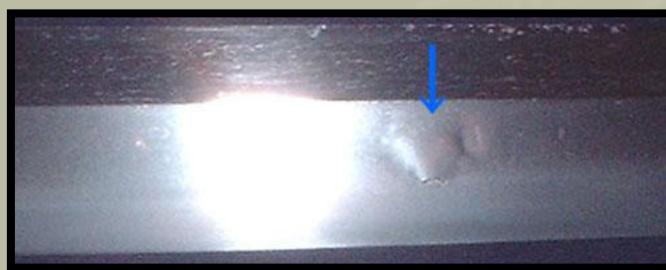
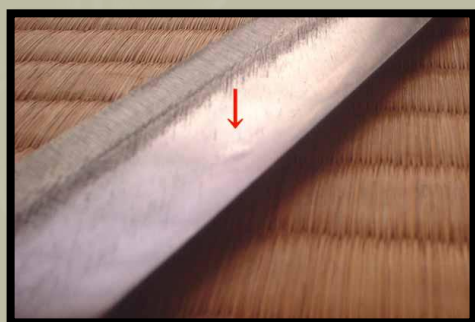
Fukure – A *fukure* olyan lég- vagy szénzárványokat, illetve buborékokat jelöl, amelyek a penge anyagába záródtak. Ezek a hibák rendszerint a pengét alkotó acélrétegek hibás hegesztése következtében keletkeznek a kovácsolás során. Megjelenésük nemcsak az esztétikát rontja, hanem a penge szerkezeti integritását is gyengítheti.

Hagire – A *hagire* olyan repedés, amely merőlegesen halad át a *hamon-on*, és az él irányába terjed. Ezek a repedések gyakran szabad szemmel alig észlelhetők, különösen gyenge megvilágítási viszonyok között. A *hagire* a japán kardok egyik legsúlyosabb hibája, és végzetesnek tekinthető, mivel helyreállítása nem lehetséges, és a penge strukturális biztonságát véglegesen veszélyezteti.

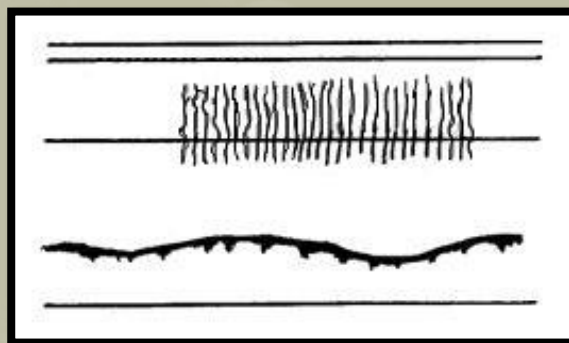
Ji-are – A *ji-are* szabálytalan vagy kiemelkedő felületi egyenetlenség a penge testén (*ji*), amely gyakran egy felszín alatti zárvány vagy buborék következménye. Ez a hiba rendszerint az intenzív polírozás során válik láthatóvá, amikor a mélyebben rejtőző anyaghibák felszínre kerülnek. A *ji-are* rontja a penge esztétikai megjelenését, és bizonyos esetekben szerkezeti gyengeségre is utalhat.

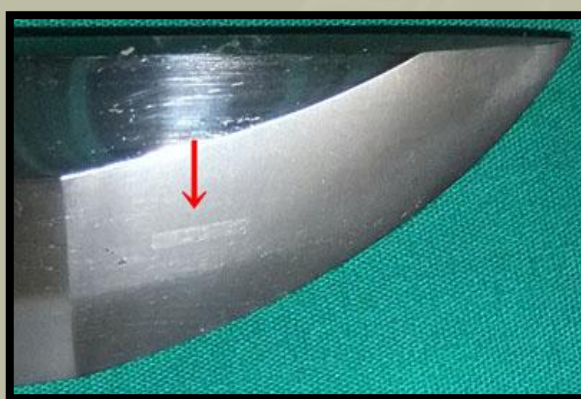
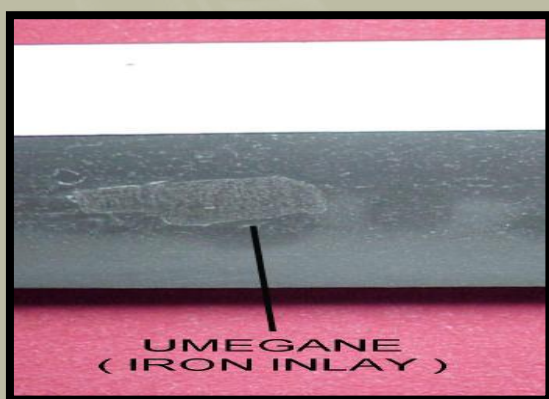
Karasuguchi- („hollócsőr” típusú *hagire*) – A *karasuguchi* olyan repedést jelöl, amely a penge csúcsi részén, a *boshi-n* jelenik meg. Nevét jellegzetes alakjáról kapta, amely egy holló csőrére emlékeztet. Ez a hibatípus végzetesnek számít, mivel a *boshi* sérülése a penge funkcionális és szerkezeti épségét súlyosan veszélyezteti, és helyreállítása nem lehetséges.

Shinae – A *shinae* finom fodrozódások vagy ráncok formájában jelentkező felszíni torzulások a penge felületén. Ezek jellemzően akkor keletkeznek, amikor egy meghajlott pengét megpróbálnak kiegyenesíteni. A *shinae* megjelenhet a penge bármely részén, például a *shinogi-ji-n* (az él és a gerinc közötti sík felületén) vagy a *mune-n* (a penge hátsó élén). Bár nem minden esetben végzetes hiba, a *shinae* csökkenti a penge esztétikai értékét, és szerkezeti gyengeségre is utalhat.

Umegane – Az *umegane* egy olyan javítási eljárás, amely során a penge egy sérült vagy hibás részét egy különálló acéldarabbal töltik ki. Erre általában akkor kerül sor, ha a penge testében nagyobb szén- (karbon-) vagy légzseb (üreges zárvány) található, amely jelentősen rontja annak szerkezeti integritását. Bár ez a beavatkozás technikailag helyreállítja a pengét, az *umegane* meglehetősen komoly esztétikai és értékcsökkentő tényező, és gyakran a penge minőségi besorolásának rovására megy.

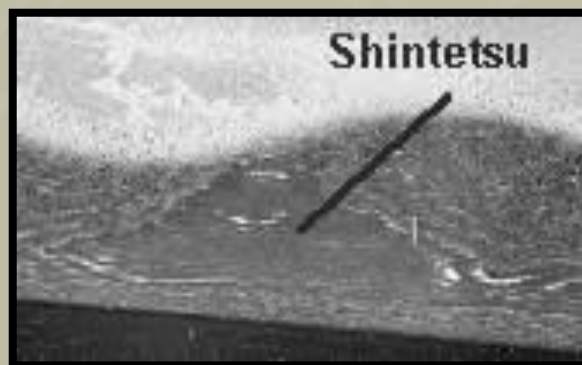
Mizukage – A *mizukage* egy felhőszerű, átlós vagy ferde vonal, amely a *ha* (él) közelében, jellemzően a *ha-machi* környékén jelenik meg. Ez a jelenség általában arra utal, hogy a pengét korábban visszamelegítették vagy újrakezelték – ami

súlyos értékcsökkentő tényező lehet. A *mizukage* tehát gyakran egy végzetes hiba előjele, amely azt sugallja, hogy a penge eredeti hőkezelése megsérült vagy semmissé vált. Megjegyzendő azonban, hogy bizonyos kardkovácsok – ritka esetekben – szándékosan hoztak létre *mizukage*-t esztétikai vagy technikai megfontolásból.

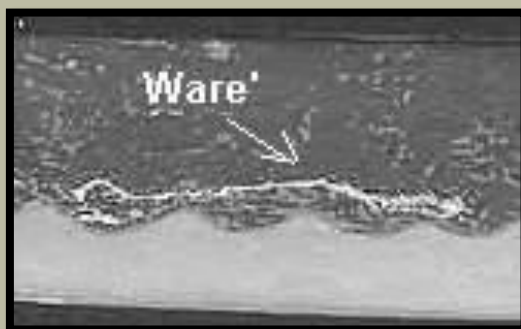

Ugyanígy, előfordulhat, hogy egy eredeti, nem hibás penge *hamon*-ja (edzett élvonala) szándékosan nem fut végig a *ha-machi*-ig. Ennek ellenére a *mizukage* legtöbbször valóban a visszahőkezelt pengék egyik leggyakoribb és legárulkodóbb jele.

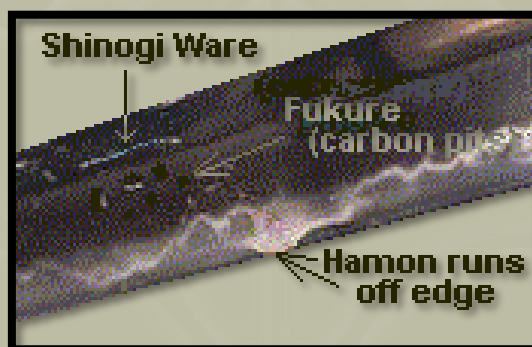
Shintetsu – A *shintetsu* sötét, foltoszerű területeket jelöl a penge felületén, leggyakrabban a *ji* vagy a *shinogi-ji* részeken. Ezek a foltok akkor keletkeznek, amikor a külső acélréteget túlzott mértékben eltávolítják, így a penge magacélja válik láthatóvá. Ez a jelenség általában a túlzott polírozás következménye, és a penge anyagának fáradtságára, illetve elhasználódására utal.

Ware – A *ware* vízszintes irányú repedéseket vagy hasadásokat jelöl, amelyek leggyakrabban az acélrétegek közötti gyenge hegesztés eredményeként alakulnak ki. Ezek a repedések a penge bármely részén megjelenhetnek, például a *mune-ware* (gerinc menti hasadás), *tate-ware* vagy *shinogi-ware* formájában. A *ware* hibák igen gyakoriak, és jelentős hatással lehetnek a penge tartósságára és értékére.

Nioi-gire- (megszakított *hamon*) – A *nioi-gire* akkor fordul elő, amikor a *hamon* (a penge hőkezelési vonala) megszakad vagy elhalványul bármely ponton a penge mentén. Ez a jelenség általában súlyos, gyakran végzetes hibának számít, mivel az egységes hőkezelés hiánya a penge szerkezeti épségét és funkcionalitását jelentősen rontja.

A japán kardpengéken számos egyéb hibatípus is előfordulhat. Vásárlás előtt feltétlenül gondosan és alaposan vizsgálja meg a pengét! Sok hiba rendkívül apró és nehezen észrevehető, különösen a *hagire* típusú repedések – ezért érdemes nagyító használatával átvizsgálni a pengét. Ugyancsak fontos, hogy ellenőrizze a penge hátulsó részét (*mune*), a *nakago*-tól a *kissaki*-ig terjedő szakaszon, hogy megállapítsa, nincs-e elhajolva a penge. Szánjon elegendő időt a vizsgálatra, hiszen a penge megvásárlása után már késő bánatot tanúsítani az újonnan felfedezett hibák miatt.

Original Source: <http://www.japaneseswordindex.com/kizu.htm>